



SELONTEKO VUODEN 2023 TOIMINTAVARMUUDEN JA JATKUVUUDEN HALLINNASTA

Selonteossa arvioidaan eri osa-alueita liittyen sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä turvallisuusjohtamiseen.

Selonteon avulla voidaan saada kohtuullinen varmuus toiminnan lainmukaisuudesta, varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta. Tarkoituksena on arvion kautta tunnistaa keskeisiä kehittämiskohteita liittyen erilaisiin valvonta- ja toimintatapamenettelyihin.

1. JOHTAMINEN, PÄÄTÖKSENTEKO JA VALVONTAKULTTUURI						
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Johto ja esihenkilöt huolehtivat sisäisen valvonnan toteuttamisesta ➤ Toimialueen johtaminen tukee läpinäkyvyyttä päätöksenteossa ja rakenteet tukevat sisäistä valvontaa ➤ Hyvä hallintotapa on toteutunut organisaation toiminnassa ja päätöksenteossa (Toimialueen rakenne, toimivalta ja vastuut on määritelty asianmukaisesti, Toimintaa ohjaavat säännöt, ohjeet ja päätökset ovat ajan tasalla) ➤ Työyhteisö kannustaa keskusteluun sekä kehittämis- ja epäkohtien esille nostamiseen 						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
SELONTEKO JA PERUSTELUT: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hallintosäännön päivitystarpeet tunnistettu, on valmisteilla ✓ Sisäisen tarkastuksen osoittamia toimia ja niiden seuranta ei johdeta systemaattisesti ✓ Esihenkilötasolla ei ole välttämättä selkeää käsitystä siitä, miten sisäisen valvonnan toimia tulisi edistää ✓ Toimivaltakysymykset ja vastuut sisäisen valvonnan osalta eivät ole selkeästi määritelty ✓ Vahvuutena on, että työyhteisö kannustaa keskusteluun havaittuja epäkohtia ja kulttuuri on kehittymismyönteinen 						

2. RISKIENHALLINTA						
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskienhallinnan vastuut ja tehtävät ovat selkeitä. ➤ Riskien tunnistaminen, hallintatoimien määrittely, vastuuttaminen ja raportointi on toteutunut toimialueelle keskeisillä osa-alueilla. ➤ Riskienhallinta on toteutunut osana talouden ja toiminnan suunnittelua sekä seuranta. 						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
SELONTEKO JA PERUSTELUT: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Operatiivisia riskejä varten (esim. palkanmaksu, tietosuojaja) on määritelty hallintatoimia ja valmiussuunnitelmia ✓ Kuntatasoisen riskienhallinnan vastuut on huomioitu esim. henkilöstöpalveluissa ✓ Riskienhallinnan prosessi voisi olla enemmän ennakoiva ja seuranta toimialuetasolla rutinoituneempi ✓ Riskienhallinta palvelualueilla ei ole selkeä prosessi, toimintatavat oman ja toisten yksiköiden osalta eivät ole selkeitä ✓ Esihenkilöiden perehdyttämisessä tulisi varmistaa aikaisempaa paremmin myös riskienhallinnan näkökulma 						

3. TOIMIVALTA JA VALVONTATOIMENPITEET						
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tietojärjestelmissä on työtehtävien mukaiset käyttöoikeudet ➤ Toimivalta ja hyväksymisoikeudet on eriytetty asianmukaisesti ja sijaisjärjestelyt ovat ajan tasalla ➤ Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivaltaa on noudatettu niin päätöksenteossa ja taloudessa ➤ Sisäisen tarkastuksen osoittamat toimenpiteet on toimeenpantu ➤ Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen, riskienhallinnan ja henkilöstön havainnot on käsitelty ja niiden perusteella on ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin ➤ Avustuskohteisiin on kohdistettu ohjeidenmukaiset valvontatoimenpiteet 						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
SELONTEKO JA PERUSTELUT: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Manuaalinen käyttöoikeuksien hallinta on altis virheille ✓ Käyttöoikeushallintaa ei ole tarkastettu, perustamisen jälkeen tietoja ei erillisissä järjestelmissä päivitetä (huom! osa isoista järjestelmistä on AD integroitu) ✓ Sisäisen tarkastuksen kehittämistoimenpiteistä ei ole jaettua tilannekuvaa ja ne saattavat jäädä kertaluonteisiksi ✓ Avustusten kohdistamisen kriteerit epäselvät tai tietoa ei ole jaettu ✓ Hankinnoissa päätöksenteon prosessissa ei ole vaarallisen työn yhdistelmää poissuljettu 						

4. TIETO JA VIESTINTÄ						
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toimialueen toiminnasta ja taloudesta on käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot toiminnan häiriöttömyydestä, tavoitteiden saavuttamisesta, toiminnan lainmukaisuudesta ja riskienhallinnasta. ➤ Toiminnasta ja taloudesta viestitään säännöllisesti ja riittävässä laajuudessa ➤ Poikkeustilanteissa on käytettävissä selkeät viestintäohjeet 						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
SELONTEKO JA PERUSTELUT: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Toiminnan ja talouden viestintä on riittävää ja säännöllistä ✓ Viestinnän kehittämiseksi on tunnistettu kehittämiskohteita, yhteiset toimintatavat ovat tärkeitä ✓ Esihenkilötasolla tiedon saanti jää liikaa oman perehtymisen varaan ja on irrallisissa lähdejärjestelmissä ✓ Poikkeus/häiriötilanteiden viestintäohjeet löytyvät henkilöstöpalveluissa, mutta ICT tai talouspalvelujen puolella ei ole ohjetta - vaan toimintakulttuuri tuottaa viestinnän 						

5. HANKINNAT, OMAISUUS JA SOPIMUKSET						
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toimialueen hankinnat on järjestetty tehokkaasti ja hankintatarpeet on ennakoitu ➤ Toimialueen sopimushallinta on järjestetty asianmukaisesti, sopimushallinnan ohjeiden mukaisesti ja sopimusten yhteyshenkilöiden tiedot ovat ajan tasalla ➤ Sopimusten toteutumista valvotaan ja niitä noudatetaan ➤ Varautumisen näkökulma on huomioitu hankinnoissa ja sopimuksissa ➤ Toimialueen omaisuudesta on huolehdittu ja vastuut omaisuuden osalta ovat selkeät 						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input checked="" type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
SELONTEKO JA PERUSTELUT: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hankintapalveluista saa tarvittaessa tukea, hankintoja suunnitellaan toimialueella ✓ Valvonta on pistemäistä ja kaipaa järjestelmällisyyttä 						

- ✓ Omavalvonta ja seuranta on puutteellista, sopimuksissa esim. vastuuhenkilötieto ei ole ajan tasalla
- ✓ Sopimusten arkistointi ei ole toteutunut olemassa oleviin järjestelmiin
- ✓ Hankintaprosessi ja sopimushallinnan prosessi ei ole riittävästi tunnettu
- ✓ Omaisuudenhallinnassa on puutteita ja työ jää liikaa esihenkilöiden vastuulle
- ✓ Tietoturva/tietosuoja- ja tietosuojanäkökulmiin varautuminen ei ole sopimuksissa riittävällä tavalla varmistettu - tietosuojaliitteissä on päivitystarve

6. EETTISET MENETTELYTAVAT

- Toimialueella noudatetaan ohjeistusta ulkopuolisen tarjotessa lahjaan tai lahjaan verrattavaa hyödykettä
- Toimintaohjeet ovat selkeät väärinkäytösepäilyissä
- Esteellisyytilanteet ennakoidaan ja tunnistetaan esim. päätöksenteossa
- Sivutoimien vaikutukset on tunnistettu toiminnalle

Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input checked="" type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------------------	----------------------------	-----------------------------

SELONTEKO JA PERUSTELUT:

- ✓ Sivutoimiluvat ja ilmoitukset kulkevat henkilöstöjohtajan kautta, mutta toimintatapaa on syytä arvioida
- ✓ Ohje liikelahjojen ja etujen vastaanottamisesta on olemassa
- ✓ Palveluntuottajien yhteistyössä huomioidaan kilpailutustilanteet ja mahdollinen etu
- ✓ Päätöksenteossa on huomioitu esteellisyysskysymykset
- ✓ Hankinnoissa pitäisi huomioida markkinoilla toimimisen eettisyys, ohjeiden päivitys tarpeen
- ✓ Ohjeiden viestintä ei ole ollut riittävän aktiivista

7. TURVALLISUUSJOHTAMINEN

- Turvallisuusjohtaminen on osa organisaation strategista suunnittelua ja päätöksentekoa.
- Erilaiset uhkat ja niiden vaikutukset toimintaan on huomioitu, kriittiset toiminnot on tunnistettu.
- Toimialueella on selkeät ja ymmärrettävät varautumissuunnitelmat, jotka koskevat erilaisia skenaarioita
- Resursseja kohdennetaan turvallisuuteen ja turvallisuustoimenpiteisiin
- Turvallisuus ja henkilöstöjohtaminen ovat kytköksissä: Henkilöstön koulutus, tietoisuus ja osallistuminen turvallisuuskysymyksiin toteutuu
- Jatkuvuudenhallinta on osa henkilöstön koulutusta
- Jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden tehokkuutta seurataan ja arvioidaan sekä päivitetään aina tarvittaessa

Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
-------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------

SELONTEKO JA PERUSTELUT:

- ✓ Toimialueetasolla ja kuntatasolla turvallisuusjohtaminen toteutuu eritasoisesti - kehittäminen toimialueella tehtävän työn ja kuntatason työn yhteydestä on tarpeen
- ✓ Työturvallisuusjohtaminen (henkilöstöpalvelut) on hyvällä tasolla
- ✓ Turvallisuustoimintaan kohdennetaan jonkin verran resursseja
- ✓ Henkilöstölle tarjotaan koulutuksia, mutta osallistuminen ei toteudu riittävällä tasolla
- ✓ Henkilöstön osallistuminen Navisec -koulutuksiin varmistettava
- ✓ Toimialueen varautumissuunnitelmia ei tunneta riittävästi palvelualueilla
- ✓ Poikkeustilanteiden toimintamalleja tulisi vielä määritellä ja vahvistaa niiden viestintää

Viimeisessä osassa toimialue tekee yhteenvedon edellä mainituista kokonaisuutena. Kokonaisarvion lisäksi määritellään kehitettävät osa-alueet, joihin tullaan kohdistamaan kehittämistoimenpiteitä toimintavarmuuden ja jatkuvuuden hallinnan turvaamiseksi.

KOKONAISARVIO TOIMINTAVARMUUDEN JA JATKUVUUDEN HALLINNASTA						
Ei ole toteutunut	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input checked="" type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5	On toteutunut erinomaisesti
KEHITETTÄVÄT OSA-ALUEET:						
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hallintosääntö, päivittämistä edistetään ✓ Käyttövaltuushallinta, kehittämistoimet käynnistyvät ✓ Riskienhallinnan seuranta ja ennakointi, toimialuetasosta työtä vahvistetaan ✓ Sisäisten tarkastusten seuranta ja johtaminen huomioidaan osana toimialueen riskienhallintaa ✓ Kuntatasoisen turvallisuusjohtamisen yhteys toimialuetason turvallisuustyöhön/työryhmiin varmistetaan ✓ Sopimushallinnan ja hankintojen kehittämistoimet ✓ Toimialueen valmius- ja varautumissuunnitelmien päivittäminen ja niistä viestintä ✓ Toimialueen sisäisen viestinnän kehittämistoimet 						

Selonteko tulee käsitellä toimialueen johtoryhmässä sekä viedä tiedoksi vastuulliselle toimielimelle.